

Pap Illés

Pap Illés, az apai nagyapám látható a képen. A századfordulón készült a kép, Budapesten. Nem tudnám megmondani, hogy még egyetemi hallgató volt-e ott, vagy akkor lehetett kezdő tanár Kassán, és egy pesti látogatása alkalmával [fényképezette le magát]. 1875-ben született, tehát 1900-ban 25 éves volt. Nagyapám egyáltalán nem volt vallásos. Nem kellett neki se apa, se vallás, se semmi. Tizenéves korában elege volt az otthoni környezetből [Dunaföldváron, majd Békéscsabán élt a családjá], és elment Pestre, és akkortól kezdve tulajdonképpen teljesen vallástalan volt. Ott fejezte be a középiskolát, utána ugyancsak Pesten elvégezte az egyetemet is. Magyar--német szakon volt, de a filozófián is végzett valamit. Úgy tudták a családban, hogy neki két doktorátusa volt: egy nyelvészeti és egy filozófiai doktorátusa. Később végig nyelv- és irodalomtanár volt. Még Pesten, diákkorában, tagja lett egy irodalmi társaságnak, amit úgy hívtak akkor, hogy Kisfaludy Társulat [Helyesen: Kisfaludy Társaság -- A szerk.]. Arany Jánossal foglalkozott, a német irodalomból pedig Lessinggel. Van neki egy könyve [jelentek meg irodalmi tanulmányai]. Ezeken kívül, volt egy régi sorozat, kicsit olyan ?mindenki könyvtára?-szerűség, ami valószínűleg sokkal olcsóbb volt, és ebben jelent meg neki egy könyve Rákóczi Ferencről. A 19. század végén Magyarországon nagyon megerősödött az antiszemizmus. Volt akkor egy Istóczy Győző nevű szélsőséges pártvezér és képviselő. Tekintve a hátrányokat, amelyek származhattak [a zsidó névből, a nagyapa] megmagyarosította a nevét. Azért Pap, mert a szomszédok mindig úgy szólították őket, hogy 'a papfiúk', mert a dédapám rabbi volt, és ezért ők voltak a papfiúk. Innen is lehetett a 'Pap'. Valamikor a 19. század legeslegvégén magyarosította meg a nevét, és az ő nyomán az összes testvérei 'elpaposodtak'. Tizenegyen voltak testvérek, ő a legfiatalabb, megmagyarosította a nevét, és utána az összes testvére Pap lett.